

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΕΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

10
1913

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ÉDITIONS

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

BAS. N. GRÉGORIADÈS

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

— **Χωρικόγραφα.** Πλήν τῶν λέξεων χωρικός καὶ χωρικογράφος σημαίνουσιν τὸν ἀμαθῆ βιβλιογράφον (Ἴδε Νέου Ἑλληνομνήμονος Τόμ. Ε' σ. 271, Τόμ. Ζ' σ. 488) ἐσημείωσα καὶ τὴν λέξιν χωρικόγραφα περὶ συγγραφῆς συντεταγμένης ὑπὸ ἀμαθοῦς ἐκ σημειώσεως τοῦ κώδικος δ' (ψμγ') τοῦ Συμπληρώματος τῆς Πατριακῆς βιβλιοθήκης ὑπὸ **Δ. Καλλιμάχου** ἐν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ Φάρῳ Ἀλεξανδρείας Ἔτ. Ε' Τόμ. Γ' (1912) σ. 314.

— **Τέσσαρες ἑλληνικοὶ κώδικες ἐν τῇ μονῇ τοῦ Κασίνου ὄρους.** Τῷ 1879 ἐπισκεφθεὶς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου τοῦ Κασίνου ὄρους τῆς Λατίνης, κειμένην μεταξὺ Ρώμης καὶ Νεαπόλεως, ἐσημείωσα τὰ ἐξῆς περὶ τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτῆς φυλακισμένων τεσσάρων ἑλληνικῶν κωδίκων.

Ὁ ὑπ' ἀρ. 278 κώδιξ, γεγραμμένος ἐπὶ περγαμνῆς τὸν δωδέκατον αἰῶνα, περιέχει ἔργα **Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου** καὶ τοῦ ὁσίου **Νείλου**.

Ὁ ὑπ' ἀρ. 277 γέγραπται ἐπὶ περγαμνῆς τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα καὶ κοσμεῖται δι' ἰωραίων ἀρχικῶν γραμμάτων καὶ ἐπιτίτλων. Σύγκειται δ' ἐκ φύλλων 115, μεθ' ἃ ἔπονται σελίδες 157. Περιέχονται δ' ἐν αὐτῷ α') **Δωροθέου ἀββᾶ Ἀσκητικά** β') **Πρεσβυτέρου Θαλασίου** Περὶ ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας ἑκατοντάδες γ' (φ. 114^α) «**Ἰππολύτου Θεβαίου** ἐκ τοῦ χρονογραφίου διδασκαλίας». Ἀρχ. Ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου. Τέλ. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν ἢ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν δ') **Κοσμᾶ βεστήτορος** ε' (φ. 128) **Ἀλεξάνδρου μοναχοῦ** «Λόγος ἱστορικός περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ». Ἐν σ. 155 τὸ ἐξῆς σημείωμα τοῦ βιβλιογράφου Ἀρσενίου διὰ κεφαλαιῶν γραμμάτων, οὗ οἱ στίχοι γεγραμμένοι καταλογάδην χωρίζονται διὰ ❖

Χριστὲ παράσχου τῶνδὲ τῶν πόνων χάριν
καί με ποίησον ἄξιον τῆς ἐκεῖθεν
τρυφῆς ἐνθα πάρειςιν ἁγίων δῖμο.
Τῷ ξύσαντι δούλω τήνδε τὴν βίβλον

Ἄρσενίῳ ἀδρανεῖ καὶ τριζαθλίῳ
 σχῆμα μονάζων ταλῆθες φορολόγιω.
 Ὡ ἀναξ πάντων νέμε τοίας δεῖσεις
 φύλαξ γένος· Χριστὲ τῷ σκιδευκότη
 Ἄρσενίῳ τῷ μικρῷ καὶ λυπταίστῳ
 Ἄρσενίος ὁ πολύσφαλτος μέρωψ
 ἀναγινώσκοντας αἰτεῖ ἀντιβολῆν τὸ θεῖον
 ἀπρόσκοπον ἀνοίην βίον ὡς ἀζυξ
 μοναῖς ἀμπάην δικαίων μετὰ πότμον
 δόξα καὶ κράτος αἰνος εὐχαριστεῖα
 σοὶ τῷ σωτήρι Χριστῷ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἔκονται ἐν σ. 156 καὶ 157 δύο εἰκόνες συμβολακαί.

Τοῦ βιβλιογράφου Ἄρσενίου ποιεῖται μνηεῖον ὁ κ. *Gardthausen* *Griechische Paläographie*. Ἐν Λειψίᾳ. 1879 σ. 315 κατὰ τὸν αὐτὸν (τὸν τῶσπον κώδικα (Dorothei Ascetica), δεῖσις ὅμως σημειοῦται παρ' αὐτῷ ὡς φέρων ἀριθμὸν 511, δὲν ἀναγράφεται δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ παρὰ *Marie Vogel-Gardthausen* *Die griechischen Schreiber des Mittelalters und der Renaissance*. Ἐν Λειψίᾳ. 1909.

Ὁ δὲ κώδιξ 603 εἶνε γεγραμμένος ἐπὶ βομβυκίνου χάρτου τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα καὶ περιλαμβάνει τὴν Ὀμήρου Ἰλιάδα μέχρι τοῦ Ψ 704 μετὰ διαστίχων καὶ παρασελιδίων σχολίων, ἐξικνουμένων μέχρι τοῦ Σ' μετὰ τὰτα ὑπάρχουσι μόνον ἀραικὰ διαστίχοι σημειώσεις.

Ὁ δὲ κώδιξ 550, γεγραμμένος ἐπὶ περγαμηνῆς τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα εἰς σχῆμα 16^{ον}, περιλαμβάνει α' (σ. 1) Λεξικόν· β' (σ. 65) «*Ἰωάννου Φιλοπόπου* Περὶ τῶν διαφόρων σιμασιῶν διατονοσούμενων»· γ' (σ. 68) Ἔτερον Λεξικόν, ἀρχόμενον πάλιν ἀπὸ τοῦ Α' δ' (σ. 68^β) «... αὐτῶν τοῦ ἁγίου *Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου*». Ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Α καὶ ἐξικνεῖται κολοβὸν μέχρι τοῦ Κ.

— *Δείψανον στίχων* ἐξ Ἀχιλλείδος. Ἐν τῷ κώδικι τῆς Λαυρεντιακῆς βιβλιοθήκης Cony. Soppr. 162 (2720, ἄλλοτε ἀνήκοντι εἰς τὴν Abbazia fiorentina ὑπ' ἀριθ. 101) εὐρίσκονται ἐν φ. 6^β γεγραμμένοι καταλογάδην χειρὶ τοῦ δεκάτου τρίτου περίπου αἰῶνος εἰ ἐξῆς στίχοι, ὧν ἀντίγραφον ἐπεμψέ μοι κατ' ἐμὴν παράκλησιν ὁ ἐπιμελητὴς τῶν χειρογράφων τῆς βιβλιοθήκης ἐκεῖνης κ. E. Rostagno.

† Ὡ τύμβε πικρὸς¹ καὶ πολλῶν πόνων γέμων²

1) πικρὸς 2) τοῦ γέμων τὸ γ γίνεται προσθεῖσα δευτέρα χεὶρ εἰς τὸ γκαζέν τὸ πρῶτον ἔμων

ἔχω σε καὶ βλέπω σε ἔχθρον καὶ φίλον
 φίλον μὲν ὡς ἔχοντα τὴν περιλήμενιν³⁾,
 ἔχθρον δὲ ὡς φθείραντα ταύτης⁴⁾ τὰ κάλλι⁵⁾.

Ἔπονται δ' εἰς τὰς τέσσαρας τούτους στίχους τὰδε· Τοιοῦτο ἔβόησεν ὁ βασιλεὺς ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς τῆς συνεύνου μνηῖμα.

Εἶνε προφανές, ὅτι οἱ ἀνωτέρω στίχοι καὶ τὸ εἰς αὐτοὺς ἐπόμενον βραχὺ κείμενον εἶνε λείψανα Ἀχιλλεΐδος. Παραβάλλοντες δὲ ταῦτα πρὸς τὰς μέχρι τοῦδε Ἀχιλλεΐδας, τὴν ἐν τῷ Βοδλιερνῷ κώδικι 286 τῆς βιβλιοθήκης Ὁξωνίου (ἐκδ. *Sátha* ἐν τῷ *Annuaire de l'Association des études grecques* Τόμ. II^ο, 1879, σ. 126 κ. ἐ.) καὶ τῷ Νεαπολιτικῷ III. B. 27 (ἐκδ. *Wagner* *Trois poèmes grecs*. Ἐν Βερολίῳ, 1881 σ. 1 κ. ἐ.), οὐ ἄλλο πιστὸν ἀντίγραφον ἔχομεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ 1872, παρατηροῦμεν, ὅτι τὸ ἀνωτέρω κείμενον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἀνάλογον μέρος τῶν δύο μέχρι τοῦδε γνωστῶν Ἀχιλλεΐδων. ἐν ᾧ δ' Ἀχιλλεὺς θρηνεῖ τὸν θάνατον τῆς συζύγου Πολυξένης. Ἀλλὰ τὰ ἐν ταῖς Ἀχιλλεΐσιν ἐκείναις λόγια τοῦ Ἀχιλλέως θρηνούντος τὴν σύνευνον εἶνε παντελῶς διάφορα τῶν ἐν τῷ Λαυρεντιακῷ κώδικι. Τὸ αὐτὸ δὲ πιθανῶς δύναται νὰ λεχθῆ, καὶ περὶ τῆς Ἀχιλλεΐδος τοῦ Λονδινείου κώδικος *Addit.* 8241, ἣτις εἶνε συγγενεστάτη πρὸς τὴν τῆς Νεαπόλεως (*G. Hartenberg* *Die byzantinische Achilleis* ἐν τῇ *Festschrift Johannes Vahlen... gewidmet*. Ἐν Βερολίῳ, 1900 σ. 175). Ἔχομεν λοιπὸν ἐν τούτοις ἄλλην διασκευὴν τῆς Ἀχιλλεΐδος. Ὅποια τις δὲ αὕτη, δυσκόλως δύναμεθα νὰ κρίνομεν ἐκ τοῦ περιωθέντος βραχέος κειμένου. Τὸ κείμενον τοῦτο σύγκαιται ἐξ ἐπιγράμματος ἐν χωλιάμβοις καὶ ἐκ παρασημειώματος πεζοῦ μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλ' ὅπερ πιθανώτατα ἀποτελεῖ τὸν πολιτικὸν στίχον Ἐβόησεν ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς τῆς συνεύνου μνηῖμα, ἐπεκταθέντα διὰ παρενθηκῶν. Τοιοῦτους δὲ στίχους ὡς ἐπιγραφὰς χρησιμεύοντας ἔχουσι καὶ αἱ ἄλλαι Ἀχιλλεΐδες. Ἀλλὰ γεννάται τὸ ζήτημα ἂν ἐν τῇ διασκευῇ ἐκείνῃ τῆς Ἀχιλλεΐδος, ἣς μικρὸν λείψanon περιέσωσεν ὁ Λαυρεντιακὸς κώδιξ, μόνον οὗτοι οἱ στίχοι ἦσαν γεγραμμένοι ἐν τῇ καθωμιλημένῃ, ἔστω καὶ πως ἀρχαϊκώτερον, εἴαν ἐμφάνει ὁ ὑφ' ἡμῶν ἀποκατασταθεὶς στίχος, τὸ δὲ λοιπὸν ἦτο γεγραμμένον ἐν χωλιάμβοις, ὡς τὸ ἐπιτόμβιον τῆς συνεύνου τοῦ Ἀχιλλέως. Τὸ τοιοῦτο δὲν φαίνεται πιθανόν. Πολὺ δὲ μάλλον εἶνε εὐλογον νὰ εἰπάσωμεν, ὅτι μόνον τὸ ἐπιτόμβιον ἦτο γεγραμμένον ἐν χωλιάμβοις καὶ ἐν ἀρχαίᾳ γλώσσῃ, καὶ δῆ κατὰ μίμνησιν τῶν συνήθων ἐπιτομβίων

3) περιλήμενιν

4) ταύτης

5) κάλλι

τῶν ποιουμένων παρὰ Βυζαντινοῖς. Ὅπως δὴ ποτε δὲ εἶνε λυπηρὰ ἢ ἀπώλεια τῆς δικαστικῆς ταύτης τῆς Ἀχιλλίδος, ἣτις σωζομένη ὄλτι, θὰ ἦτο ἡ ἀρχαιοτάτη τῶν εἰς ἡμᾶς γνωστῶν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν: ὅτι ὁ μὲν Νεαπολιτικὸς κώδικς καὶ ὁ Ὁξωνιακὸς ἐγράφησαν τὸν δέκατον ἔκτον αἰῶνα, πολὺ δὲ μεταγενέστερος τοῦ δεκάτου τρίτου εἶνε καὶ ὁ Λονδίνεος.

— **Ἡ μὴ Δευκουσιάδος ἢ Δουκουσιάδος.** Οἱ ἀνγνώσται τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμωνος γινώσκουσιν ἤδη, ὅτι εἰς τὴν μὴν τῆς ὑπερ-ἀγίας Θεομήτορος τῆς Ἐλεούσης τῆς ἐπικεκλημένης Δευκουσιάδος ἢ Δουκουσιάδος, κείμενην παρὰ τὸ Φανάριον τῆς Θεσσαλικῆς Καρδί-τσας, ἀναφέρεται τοῦτο μὲν χρυσοδόλλον τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρον-ίκου Παλαιολόγου τοῦ ἔτους 1289, ἀποκείμενον ἐν τῇ Ἐθνικῇ βι-βλιοθήκῃ Ἀθηνῶν καὶ ἐκδοθὲν ὑπ' ἐμοῦ τὸ πρῶτον ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρείας Τόμ. Α' σ. 113 κ. ἐ., τοῦτο δὲ σιγγίλιον τοῦ πατριάρχου Νεῖλου, σωζόμενον ἐν τῷ κώδικι τοῦ Suppl. Grec 1281 τῆς Ἐθνικῆς βιβλιοθήκης Παρισίων, ὅπερ ἐξέδωκα ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Σ' σ. 174 κ. ἐ. Ἠρδλ. Τόμ. Σ' σ. 242. Ἐὰν περὶ τῆς μὴς ταύτης θέλουσιν εἶτι μᾶλλον φωτισθῆ, ὅταν γνωσθῆ ἡ τύχη χρυσοδόλλου τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Στεφάνου, ἐκδοθέντος τῷ 1349, προσφερομένου εἰς πώλησιν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 401 καταλό-γου τοῦ ἐν Λευφίᾳ βιβλιοπώλου Καρόλου Hiersemann τοῦ ἔτους 1910 καὶ ἀνήκοντος μὲν ποτε εἰς τὰ Μετέωρα (Ἴδε *P. Marc Plan eines Corpus* κτλ. σ. 42 ἀρ. 21. Ἠρδλ. *Byzantinische Zeitschrift* Τόμ. Κ' σ. 127) ἀγνωστον δὲ πῶς ὑπ' αὐτοῦ κτηθέντος καὶ ἀγνωστον εἰς τίνα ἰδιωτικὴν ἢ δημοσίαν βιβλιοθήκην περιελθόντος. Κατὰ τὰ σημει-ούμενα ἐν τῷ βιβλιοπωλικῷ ἐκείνῳ καταλόγῳ σ. 58 κ. ἐ. τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος χρυσοδόλλον, οὗ ἐξέπεσεν ἡ χρυσὴ βοῦλλα, εἶνε κύλινδρος περγαμνῆς ἔχων μῆκος 0,80 καὶ πλάτος 0,20· γεγραμμένος δὲ διὰ τῆς συνήθους γραφῆς τοῦ μικρογραμμάτου ρυθμοῦ φέρει ἐρυθρὰς τὰς καὶ ἐν τοῖς χρυσοδόλλοις τῶν Ἑλλήνων αὐτοκρατόρων διὰ τοιοῦτου χρώματος γραφομένας λέξεις καὶ τὴν ὑπογραφὴν † Στέφανος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς Σερβίας καὶ Ῥωμανίας. Εἶνε δ' ἐκ-δεδομένον τῷ „σωρς“ (γρ. „σωνς“) ἦτοι τῷ 1349, ἦτοι ἐξ ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἰσχυροῦ ἐκείνου κράτη τῆς Σερβίας. Τὸ ἄνω μέρος τῆς κυλινδρικής περγαμνῆς προφυλάσσεται ὑπὸ ταινίας κίτριου μετα-ξωτοῦ, ἐχούσης πλάτος 0,17. Τὸ χρυσοδόλλον τοῦτο ἐπικυρόνει τὰς κτήσεις καὶ τὰ προνόμια τῆς μὴς, ἅτιν' ἀπαιθιμοῦνται καταλεπτικῶς.

— **Παῦλος Ὑδρουνητός ὁ ζωγράφος.** Εἰς τοὺς πρὸ τῆς ἀλώσεως Βυζαντινοῦ ζωγράφου προσθετός Παῦλος ὁ Ὑδρουνητός, περὶ οὗ τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα Νικηλάου τοῦ Ὑδρουνητοῦ·

Παῦλος μὲν εἰς τὴν τοῖς ἀποστόλοις μόνος
καὶ Παῦλος εἰς πέφυκεν ἐν τοῖς ζωγράφοις
λαλεῖ δ' ἐκεῖνος) μέχρι τοῦ νῦν ἐν λόγοις,
λαλεῖ πίναξιν οὕτως ἢ ζωγραφία.

Λαμπτήρ ἐκεῖνος ἀπάσης οἰκουμένης,
οὕτως δὲ κόσμος ἀπάσης ἐκκλησίας
εἶ καὶ θέλεις, γίνωσκε τούτων πατριῶδας.
Ἐαρτεὺς ἐκεῖνος, οὕτως ἐξ Ὑδρουνητοῦ.

Ἐύρηται δὲ τὸ ἐπίγραμμικα τοῦτο ἐν Ἐκφράσει «εἰς τὴν Εὐεργετιδος θεῖαν μονὴν τὴν ἐξω πεφυκυῖαν τῆς πόλεως· σωζομένη ἐν φ. 215^δ κ. ε. τοῦ Λαυρεντιακοῦ Plut. V cod. X. Ἴδε *J. N. Sola* ἐν τῇ Byzantinische Zeitschrift Τόμ. Κ' (1911) σ. 381.

Ὁ ζωγράφος οὗτος δὲν εἶνε ὄλιως ἀπίθανον νὰ εἶνε ὁ αὐτὸς Παῦλος ὁ ζωγράφου ἁριστος ὁ γράψας κατὰ χρόνον ἄγνωστον περὶ ἐπι τῶν βασιλείων τοίχων πρὸ τοῦ εὐκτηρίου τῆς νικοποιοῦ Θεοτόκου τὸν ἅγιον Γεώργιον ἐποχοῦμενον ἐφ' ἵππου, ὅστις εἶχε νομισθῆ γρημετίσας ἐν χριστίμοις ὅραις τῆς βυζαντινῆς βασιλείας κατὰ τὸν **Νικηφόρον Γρηγορεῖν** ἐκδ. Βόννης Τόμ. Α' σ. 304, 8 κ. ε. (Ἴδε Νέου Ἑλληνομνήμονος Τόμ. Ε' σ. 275 ἀρ. 26).

— **Δύο Ἑλληνίδες βιβλιογράφοι.** Εἰς τὰς ἤδη γνωστὰς Ἑλληνίδας βιβλιογράφους (Ἠρβλ. Νέου Ἑλληνομνήμονος Τόμ. Ζ' σ. 91 κ. ε.) προσθετέαι καὶ αἱ ἐξῆς δύο·

α) Ἡ Θεοδώρα Ραούλαινα ἐκ μὲν πατρὸς Καντακουζηνῆ, ἐκ δὲ μητρὸς Παλαιολογίνα καὶ Κομνηνῆ, ἄτε οὕσα θυγάτηρ τοῦ Ἰωάννου Καντακουζηνοῦ καὶ τῆς Εἰρήνης Παλαιολογίνης, ὡς μοναχῆς μετονομασθείσης Εὐλογίας, ἀδελφῆς τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Παλαιολόγου (1261—1282). Ἡ Θεοδώρα ἦτο γυνὴ λογία, ἀριστα γινώσκουσα τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν καὶ συγγραφεύσα ἐν αὐτῇ. Καὶ ὡς βιβλιογράφου μὲν γινώσκουσα αὐτὴν ἐκ τοῦ Vaticanus Graecus 1899, ἐξαιρέτου κώδικος τοῦ ῥήτορος Ἀριστείδου, γεγραμμένου ἐπι βασιλεύοντος τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου, ἦτοι πρὸ τοῦ 1282, καθ' ἣ ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ τετάρτου στίχου τοῦ ἐν τῷ κώδικι ἀνγινωσκόμενου ἐπιγράμματος τοῦδε·

IC XC NIKA

Καὶ τὴν Ἀριστείδου δὲ τήνδε τὴν βίβλον
 Γραφείσαν ἴσθι παρὰ τῆς Θεοδώρας
 Καλῶς εἰς ἄκρον γνησίως ἐσκεμμένης
 Ῥώμης νέας ἀνακτος ἀδελφῆς τέκους
 ὁ Καντακουζηνῆς ἐξ ἀνάκτων Ἀγγέλων
 Δουκῶν φρεΐσης Παλαιολόγων φύτλις
 Ῥαοῦλ δάμαρτος Δούκα χαριτωνόμου
 Κομνηνοφουδς πρωτοβεστιαρίου.

Ἐκέντητο δ' ἀξίαν λόγου βιβλιοθήκην, ὡς ἐξάγεται ἐκ διαφόρων πρὸς αὐτὴν ἐπιστολῶν, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις ἦτο οὐκ ἀπιθάνως κυρία τοῦ Μοναχίου κώδικος 430, περιλαμβάνοντος τὸν Θεουκυδίδην. Ἴδε τὰ διὰ μακρῶν περὶ αὐτῆς γραφέντα ὑπὸ **Σωκράτους Κουγέα** Zur Geschichte der Münchener Thukydideshandschrift Augustanus F ἐν τῇ Byzantinische Zeitschrift Τόμ. ΙΣ' (1907) σ. 592 κ. ἐ.

67) Ἡ Εὐφροσύνη, ἡ γράψασα τὸ ὑπ' ἀρ. 16 «Νομικὸν πάνυ ὀφέλιμον καὶ ἐκλεκτὸν διὰ πατέρας πνευματικῶς» τῆς ἐν Ξάνθῃ τῆς Θράκης ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Ἀρχηγγελιωτίσσης. Ὁ κώδιξ γραφείε τῷ Ιωάννι φέρεται ἐν τῷ τέλει τὸ ἐξῆς σημεῖωμα'

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Εὐφροσύνης πόρος.

Ἐτελειώθη ἐπὶ ἔτους ςξω' " ἐν μηνὶ Μαίῳ α' .

Ἴδε **Χρυσόστομον Χατζῆ Σταύρου** ἐν τῇ Byzantinische Zeitschrift Τόμ. ΚΑ' (1912) σ. 70.

Ἐπὶ τῇ εὐχαρίᾳ δὲ ταύτῃ παρατηρῶ, ὅτι οἱ δύο πρῶτοι στίχοι τοῦ σημειώματος τοῦ βιβλιογράφου Πέτρου ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 22 κώδικι τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης, οὗς ὁ φιλοτίμως συντάξας τὸν κατάλογον πρωτοσύγκελλος κ. Χρυσόστομος ἐξέδωκεν ὧδε

Πτωχὸν Πέτρον τοῦνομα πλήθει πταισμάτων ἔργους.

γαθοῖς πλούσιον δεῖξον κόρη.

ἐπικνωρθωτέοι ὡς ἐξῆς

Πτωχὸν Πέτρον τοῦνομα πλήθει πταισμάτων

ἔργους ἀγαθοῖς πλούσιον δεῖξον, κόρη.

— **Δατριγὸς πολυέλεος.** Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν περὶ τοῦ Δατριγῶ γραφέντων ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Θ' σ. 196 κ. ἐ. παρατηρητέον, ὅτι καὶ ἐν τῷ Πατριακῷ κώδικι ΨΝ' ἀναγνωσκόμεν τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ Δατριγοῦ (φ 41^b) καὶ Δατριγῶν (φ 41^b καὶ 66^a), ὅπερ ληπτέον κατὰ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι Θεσσαλικῶν (φ. 77^a) Χιώ-

ικον (φ. 718^α), Θεσσαλονικαῖον (φ. 122^β). Ἰδε Δημητρίου Καλλιμάχοιο Πατριαρχῆς Βιβλιοθήκης συμπλήρωμα ἐν Ἐκκλησιαστικῷ Φάρον Ἔτ. Ε' Τόμ. Γ' (1913) σ. 327. ἔπου ἐν σημ. 1 σημειοῦνται τάδε: «Καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 288 κώδικι τῆς Συναϊτικῆς βιβλιοθήκης (H. Οὐσπένσκη — Βλ. Βενεζέρης σελ. 143) φέρονται ποιήματα τοῦ «Λατρινῶ».

— **Συνοδικὸν σιγίλλιον τοῦ πατριάρχου Συμεῶν.** Πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐστάλη μὲς πιστὸν πανομοιότυπον συνοδικὸν σιγίλλιον τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Συμεῶν, γραφὲν τὸν Μάιον 1484 καὶ ἀποκείμενον ἐν τινι τῶν μονῶν τῆς Σάμου, ἔχον δὲ ὅδε:

Ἐπεὶ πρὸ χρόνων ἤδη, τινῶν ἐν τῇ πατριαρχείᾳ τοῦ ἀειδήμου πατριάρχου κῆρ Μαξίμου ἐκείνου συναλθόντων τῶν ἱερωτάτων ἁρχιερέων καὶ ὑπερτίμων ἐκκλησιαστικῶν ἐνεκα ζητημάτων ὧν ἦν ἐν καὶ τὸ κατὰ τὴν σιμωνιακὴν νόσον, προήχθη ψήφισμα συνοδικὸν περὶ τα τῶν ἄλλων καὶ περὶ τῆς εἰρημένης σιμωνιακῆς νόσου δι- 5
ριζόμενον, μηκέτι τοῦ λοιποῦ τολμηθῆναι τὸ κατ' αὐτὴν κατ' οὐδένα τρόπον μολαταῦτα ἁπαναχθέντος τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κῆρ Συμεῶν ἰς τὸν ἑαυτοῦ θρόνον λόγου πάλιν κινήθεντος περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀνεγνώσθη τὸ τότε γεγεννημένον ψήφισμα ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν καθευρεθέντων ἱερω- 10
τάτων ἁρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, καὶ ἐβεβαιώθη, παρ' αὐτῶν χρόνῳ δὲ ὑστερον ἐξηλέχθη τίς φήμη, παρά τινων ἁδικόρων ἄνθρώπων, ὡς παρεδόθη τὸ τοιοῦτον συνοδικὸν ψήφισμα, ἐπὶ τῇ εἰρημένῃ νόσῳ τοῦ Σίμωνος, καὶ διὰ τοῦτο τινὲς τῶν ἱερωτάτων ἁρχιερέων ἐσκανδαλίσθησαν καὶ ἐδέησεν αὐτῆς συγκροτηθῆναι σύνοδον. 15
καὶ ἐπισκέψασθαι τὸ περὶ τούτου, πότερον ἐγένετο ὡς ἡ φήμη, εἶπεν, ἢ οὐ. Συνήφθη ἡ σύνοδος ἀκριδῶς ἐξητάσθη τὸ περὶ τούτου εὐρηται ἡ φήμη ψευδὴς ἐλύθη τὸ σκάνδαλον, εἰρήνευσαν οἱ ἁρχιερεῖς, καὶ μετ' ἀλλήλων ἠγώθησαν ἐβεβαιώθη τὸ προγεγονὸς ἐκαίνο-
συνοδικὸν ψήφισμα, καὶ νῦν οὐδὲν ἔτιον βεβαιοῦται διὰ τοῦ παρ' ἡμῶν ἤδη συνοδικοῦ γινομένου ψηφίσματος καὶ ἀποφανόμεθα ὡς εἴ τις τοῦ λοιποῦ τοιοῦτόν τι ποιῆσαι τολμήσει, καὶ ὅποιος ἄρα καὶ εἴη τάξιος, τοῦ οἰκείου ἐκπεσεῖται βαθμοῦ, πρὸς δὲ καὶ τῶν ἀρτῶν τοῦ ἀναθέματος ὑποκείσεται, ὡς παραδάτης τῶν θείων καὶ ἱερῶν κα-
νόνων, καὶ τῶν παρ' ἡμῶν κανονικῶς ψηφισθέντων ἵνα γινῶ πικρῶ- 25

θεῖς εἰς εἶαν ἑαυτὸν κατέστησε τάξιν· οὐδὲ γὰρ βουλόμεθα ἐξεῖναι κενότομειν τοῖς πρὸς | τὰ τοιαῦτα ἑτοιμῶς ἔχουσιν· οὐ χάριν γέγονε καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν ψήφισμα· καὶ ὄφειλε ἔχειν | τὸ βέβαιον καὶ ἀμεταποίητον εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα· γραφέν κατὰ μῆνα

30 Μάιον τῆς δευτέρας ἡδικοτικῆς τοῦ 17^{ου} 17^{ου} 17^{ου} ἔτους: †

† Συμεὼν ἐλέη θεοῦ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οὐκουμενικὸς πατριάρχης.

† Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἐφέσου καὶ πάσης Ἀσίας Δανιὴλ.

† Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἡρακλείας Κάλλιστος.

35 † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Χαλκηδόνος Ἰωσήφ.

† Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης.

Ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν μου πανομοιοτύπῳ, βεβαίως δὲ καὶ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, ὡς δικαιούμεθα νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῆς μεγάλης ἀκριβείας καὶ ἐπιτυχίας τοῦ πανομοιοτύπου, λείπει τὸ ὄνομα τοῦ ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ 1484 μητροπολίτου Θεσσαλονίκης. Ἀλλὰ γινώσκωμεν, ὅτι τὸν θρόνον ἐκεῖνον κατεῖχε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔτος ὁ Νίφων Β' ¹.

— **Οἱ Συγκλητικοὶ τῆς Κύπρου.** Εἰς τοὺς ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Η' σ. 92 κ. ἑ. καταλεγόμενους Κυπρίους Συγκλητικούς προστεθῆτω καὶ ὁ Ἀντώνιος, οὗ γίνεται μνεῖα ἐν ἔτει μὲς' παρὰ τῷ Γεωργίῳ Βουστρωνίῳ (**Σάββα** Μεσαιωνικῆς βιβλιοθήκης Τόμ. Β' σ. 459). Ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶνε, ὅτι τὸ ὄνομα γράφεται αὐτόθι Συγκριτικός, καθ' ἃ καὶ παρὰ τῷ Λεοντίῳ Μαχαιρᾷ καὶ ἐν γαλλικῷ ἐγγράφῳ ἐκδοθέντι ὑπὸ τοῦ Mas-Latrie. Ἴδε Νέον Ἑλληνομνήμονα ἐνθ' ἄν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ παρατηρῶ, ὅτι τὸ ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Δ' σ. 245 παρατεθὲν χωρίον ἐκ τῆς Ἱστορίας χρονολογικῆς τῆς νήσου Κύπρου (Ἐνετίησι. 1788 σ. 290 κ. ἑ.), ἐν ᾧ τὴν ἡρώδηνην Μαρίαν τὴν Συγκλητικὴν ἀντικαθιστάνει ἡ Ἀρνάλδα, ἀρχόντισσα εὐγενῆς Λευκοσιάτισσα, θυγατέρα τοῦ κόμιστος Ρουχιῆς πρέπει νὰ συσχετισθῇ πρὸς τὸ ἐξῆς χωρίον τοῦ ἀνωνόμου βιβλίου Beautés de l' Histoire de Turquie (ἐκδ. γ'. Ἐν Παρισίοις. 1825 σ. 273): Les Turcs destinèrent un vaisseau pour aller porter au sultan la nouvelle de cette sanglante conquête. Ils y placèrent beaucoup d'objets précieux, et y firent entrer plusieurs jeunes demoiselles, l'élite des beautés de l'île. La fille du brave comte de

1) Ἴδε Louis Pejet ἐν Echos d'Orient. Τόμ. Ε' (1901-2) σ. 97.

Rocas, nommée Arnaude, était du nombre de ces victimes destinées au harem impérial. Le desespoir . . . le feu aux poudres et fit sauter le vaisseau. Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν μου ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχαῖος μαθητὴς μου κ. Βασίλειος Μυστακίδης.

— **Ἐγγραφα περὶ Σκύρου ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Βενετίας.** Εἰς ἐρώτημά μου περὶ ἐγγράφων ἀναφερομένων εἰς τὴν νῆσον Σκύρον καὶ ἀποκειμένων ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Βενετίας ὡς ἐξῆς μοι εἶχεν ἀπαντήσαι τῇ 15/28 Αὐγούστου 1907 ὁ ἔκτοτε θανὼν δεινότατος γνώστης τῶν ἐν αὐτοῖς ἐγγράφων καὶ ὑποδιευθυντὴς τοῦ R. Archivio di Stato, ὁ R. Predelli.

«Εἶνε περιττὸν νὰ εἶπω ὑμῖν, ὅτι τελεία ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀρχεῖῳ ἔρευνα περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Σκύρου ἤθελεν ἀπαιτήσαι ἱκανῶς μακροχρόνιον ἐνασχόλησιν καὶ ὅτι αἱ ἐνταῦθα παρεχόμεναι εἰδήσεις εἶνε ἀπλοῦν μόνον δεῖγμα τῶν δυναμένων νὰ περισυλλεχθῶσι.

«Γινώσχετε βεβαίως τὸ ἐγγραφοὺν τῆς 27 Ἰουνίου 1453 (Senato Secreti reg. XX, οὗ γίνεται μνεία παρὰ τῷ *Romanin Storia documentata di Venezia* Τόμ. Δ' σ. 263), ἐξ οὗ μαθάνομεν, ὅτι αἱ νῆσοι Σκύρος, Σκιάθος καὶ Σκοπέλος περιῆλθον εἰς τὴν προστασίαν τῆς βενετικῆς πολιτείας, καὶ τὸ ἄλλο ἐγγραφοὺν τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1540 (Commemoriali Τόμ. 5' σ. 236), ἐν ᾧ ἡ Σκύρος ἀναγράφεται μεταξὺ τῶν χωρῶν καὶ τῶν νήσων, αἵτινες ἔκτοτε ἔμειναν ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῶν Τούρκων. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἄλλο ἐγγραφοὺν τοῦ ἡμετέρου ἀρχείου, μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ *Romanin* (ἐνθ' ἀν. Τόμ. Δ' σ. 354), ἐν ᾧ γίνεται λόγος περὶ παραχωρήσεως τῆς Σκύρου εἰς τὴν Πύλιν τῷ 1471, ἀλλ' ἡ νῆσος αὕτη ἔμεινεν οὐχ ἥττον ὡς κτήσις τῆς Βενετίας μέχρι τοῦ ἐπομένου αἰῶνος.

«Τοῦ λόγου δὲ ὄντος περὶ ἐγγράφων ἀναφερομένων εἰς τὴν Σκύρον καὶ μὴ συνειλεγμένων μέχρι τοῦδε ὑπ' ἄλλων, ὑπομνήσκω ὑμᾶς πρῶτον, ὅτι αἱ ἀναγραφαὶ (registri) τοῦ *Segretariato alle Voci* δύνανται νὰ παράσχωσι τὴν σχεδὸν πλήρη σειρὰν τῶν βαιτούρων (rettori) τῶν ἀντιπροσωπευόντων τὴν Σκύρον ἐν Βενετίᾳ.

«Εἶτα δ' ἐξήτησα τὰς ἀναγραφὰς (registri) τῆς Γερουσίας (Senato) καθ' ὅσον περιελάμβανον πίνακας, καὶ εὔρον ἐν αὐτοῖς τὰκόλουθα ἐγγραφα:

1) 11 Σεπτεμβρίου 1458. Ἡ Γερουσία φησὶ, ὅτι εἰ ὑπῆρξαι τῆς Σκύρου, Σκιάθου καὶ Σκοπέλου δύνανται νὰ ἐφσειδάλλωσι τὰς ἀπο-

φάσαι τὸν βαιτούρον αὐτῶν εἰς τὸν βάλαν τῆς Χαλκίδος (Senato Mare reg. 6 φ. 864^a).

2) 29 Μαρτίου 1462. Ἡ Γερουσία διατάσσει τινὰς πρωτοκόμιτας (sopracomiti) νὰ μεταφέρωσιν εἰς τὴν Σκύρον τὸν ἐκλελεγμένον αὐτῆς βαιτούρον Ἀλέξανδρον Βερνάρδον (Senato Mare, reg. 7, φ. 564^a).

3) 21 Ἰουλίου 1473. Ἡ Γερουσία διατάσσει, ὅπως ὁ Ἱερώνυμος Salomon ἀποζημιωθῆ διὰ τὰ ἀποτιθέμενα εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Σκύρου καθ' ἕνα χρόνον ἦτο βαιτούρος τῆς νήσου χάριν σίτου παρασχεθέντος εἰς τὴν πόλιν τοῦ βενετικοῦ στόλου (Senato Mare reg. 7, φ. 173^a).

4) 4 Σεπτεμβρίου 1501. Ἡ Γερουσία ἀποφασίζει, ἵνα ὁ Γενικός στόλαρχος (Capitano General da Mar) ὀρίσῃ μίαν ἢ δύο τριήρεις, ὅπως μεταφέρωσιν εἰς τὴν Σκύρον τὸν ἐκλελεγμένον βαιτούρον αὐτῆς Ἰάκωβον Ζόρζην (Zorzi) καὶ ἀπαγάγωσιν ἐκεῖθεν καὶ μεταφέρωσιν εἰς Κέρκυραν τὸν προκάτοχον αὐτοῦ Ἰάκωβον Ἰουστινιάνην (Giustinian). (Senato Mare reg. 15, φ. 854^a).

5) 31 Ἰανουαρίου $\frac{m}{v}$ (= more Veneto) 1503 = 1504. Ἐπειδὴ, ὡς οὐσὶα τις κατοίκων τῆς Σκύρου εἶχεν ἐπιφέρει ζημίαις εἰς Τούρκους ὑπηκόους, ἡ Γερουσία διατάσσει τὸν Προνομητὴν τοῦ Στόλου (Proveditor in Armata) νὰ στείλῃ εἰς τὸν λιμένα καὶ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις, ὅπως ἀποδοθῆ δικαιοσύνη καὶ μὴ διαταραχθῆ ἡ ὑφισταμένη, μετὰ τῆς Τουρκικῆς εἰρήνης, πρὸς δὲ τούτοις προκηρύσσει ἐπὶ τοῦ προκειμένου una crida ἐν ταῖς λοιπαῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου (Senato Mare reg. 16, φ. 304^a).

6) 13 Σεπτεμβρίου 1515. Ἡ Γερουσία ἀποφασίζει, ὅπως παραπεμφθῶσιν εἰς τὸ Κολλέγιον ἢ ἐξέτασις καταστατικῶν τινῶν γραμμῶν (capitoli) ὑποβληθέντων ὑπὸ τῆς κοινότητος τῆς Σκύρου καὶ ἡ σχετικὴ ἀπάντησις (Senato Mare reg. 18, φ. 83^a).

7) 21 Σεπτεμβρίου 1515. Ἡ Γερουσία ἀποκρίνεται cum Collegio nostro εἰς τὰ ὑπὸ τῆς κοινότητος τῆς Σκύρου διὰ τοῦ ἐπισκόπου R (ev) papas Simeon καὶ τοῦ γέροντος Ἰωάννου Millonatus (Μυλωνάτου ; Μυλωνᾶ ;) ὑποβληθέντα ἑννέα καταστατικὰ γράμματα (capitoli). Ἀναφέρονται δὲ ταῦτα εἰς σιτηρὰ καὶ κτήνη, ἐκλογὴν πρῶθ-μερείως καὶ γερόντων, διατήρησιν ἔργων διοχετεύσεως, διατάξεις περὶ τῆς torra nove (Νέου πύργου ;) καὶ τῆς loca del borgo, αὐτοκρατορικὰ προνόμια, ὄπλα κτλ. (Senato Mare reg. 18, φ. 87^a).

— **Ἐπιγραφικὸν χάραγμα Ῥιχάρδου Τσώρτς ἐν Ἐλευσίνῃ.** Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ συναδέλφου καθηγητοῦ κ. Ἀνδρέου Σκια, πρὸ πολλῶν ἐτῶν γενομένην μοι, ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἐλευσίνα ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας τῇ ἐπὶ τοῦ ἀποτόμου βράχου τῆς ἐλευσινιακῆς ἀκροπόλεως ὑπὲρ τὴν πομπικὴν ὁδὸν κειμένη θάρχει ἐπὶ τινος τῶν ἐν τῷ τοίχῳ κίωνων πρὸς ἀριστερὰν τῷ εἰσερχομένῳ ἢ ἀκόλουθος ἐπιγραφὴ διὰ μυχαιριδίου κεχαραγμένη.

July 18 1727

M. Richard Church

General en chef

of Greece.

— **Ἔργα Γεωργίου Σακελλαρίου τοῦ ἐκ Κοζάνης.** Τοῦ ἐκ Κοζάνης ἱατροῦ Γεωργίου Σακελλαρίου, ἀκμάσαντος περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ αἰῶνος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ἐνάτου, εὐρίσκωμεν ἐκδομένα τὰ ἑξῆς τρία ἔργα·

1) «Ἀρχαιολογία συνοπτικὴ τῶν Ἑλλήνων, περιέχουσα τὰς δογματικὰς, πολιτικὰς καὶ πολεμικὰς τάξεις, ἀμὰ δὲ καὶ τὰ ἦθη αὐτῶν, καὶ ἄλλα πλεῖστα ἀξιόλογα, ὡς ἐν τῷ πίνακι φαίνεται, ἐραυισθεῖσα ἐκ διαφόρων συγγραφέων παρὰ Γεωργίου Κωνσταντίνου Σακελλαρίου τοῦ ἐκ Κοζάνης· τύποις ἐκδοθεῖσα εἰς τὴν ἀπλὴν ἡμῶν διάλεκτον, πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν, διὰ δαπάνης καὶ ἀκριβοῦς ἐπιμελείας Πολυζώῃ Λαμπανιζιώτῃ, τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων καὶ προσφωνηθεῖσα τῷ πανευγενεστάτῳ ἀρχοντὶ μεγάλῳ Μπάνῳ κυρίῳ κυρίῳ Ἀλεξάνδ. Χαντζερῇ. 1796. Βιέννη. αψῆς'. Ἐν τῇ ἑλληνικῇ τυπογραφίᾳ Γεωργίου Βενδότη». Εἰς 8^{ον} (**Ἀνδρέου Παπαδοπούλου Βρετοῦ** Νεοελληνικὴ Φιλολογία Μέρ. Β' σ. 102 ἀρ. 268).

2) «Περὶ ἡγήσεις τοῦ Νέου Ἀναχάρσιδος εἰς τὴν Ἑλλάδα, συντεθεῖσα ἐν τῇ Γαλλικῇ διαλέκτῳ παρὰ τοῦ Κυρίου Βαρθολομαίου, καὶ μεταφρασθεῖσα παρὰ Γεωργίου Κωνσταντίνου Σακελλαρίου, τοῦ ἐκ Κοζάνης. Τόμος πρῶτος. Ἐν Βιέννῃ. 1797. Παρὰ Μαρκίδ. Πούλιου». Εἰς 8^{ον} (ἐνθ' ἀν. σ. 104, ἀρ. 277).

3) «Γεωργίου Σακελλαρίου ἱατροῦ, τοῦ ἐκ Κοζάνης, ποιημάτων· προσφωνηθέντα παρ' αὐτοῦ τῷ ἐντιμαστάτῳ Κυρίῳ Κωνσταντίνῳ Τακιατζῇ, οὗτινος καὶ τῇ δαπάνῃ τύποις ἐξεδόθησαν. Ἐν Βιέννῃ. Κατὰ τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Ἰωάννου Σνείρερ. 1817, ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ». Εἰς 8^{ον} (ἐνθ' ἀν. σ. 194 ἀρ. 611).

Ἄλλὰ πλὴν τῶν ἐκδομένων τούτων ἔργων ὁ Σακελλάριος κατέ-

λιπε καὶ ἀνέκδοτα. περί ὧν σημείωμα ἀπέστειλέ μοι τῷ 1905 ὁ τότε Σερβίων καὶ Κοζάνης μακαρίτης κ. Κωνσταντῆς. Εἶνε δὲ ταῦτα τὰ ἑξῆς:

α') «Γενικὴ καὶ μερικὴ ἱστορία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος μεταφρασθεῖσα ἐκ τῆς Γαλλικῆς Histoire générale et particulière de la Grèce συνταχθεῖσα ὑπὸ Μ. Cousin Despréaux de l'Académie des Sciences, Belles-Lettres et Arts de Rouen, de celle de Villefranche et des Arcades de Rome .

β') «Ἐπιτομή τῆς Γενικῆς ἱστορίας τοῦ Ἀδδᾶ Μιλλῆ, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ Γ' αἰῶστος μ.ε. ἕως ἀπὸ ἀρχῆς Ῥώμης: τῶν π. Χρ. Τόμου Βου Σελίδος 215 .

γ') Σύντομον λεξικόν ἐκ τοῦ ἀπλοῦ εἰς τὸ ἀρχαίον.

Ἐπιτομὴ καὶ περιγραφή διαφόρων παιγνιδίων τῶν ἀρχαίων συνήθων καὶ παρ' ἡμῖν .

δ') Θεωρία τῶν ὄνειράτων μεταφρασθεῖσα ἐκ τῆς Γαλλικῆς εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἀπλοελληνικὴν .

Συγγενεῖς δὲ πιθανώτατα τοῦ Γεωργίου Σκαελλαρίου εἶνε ὁ Ι. Δ. Σκαελλάριος, οὗ χειρόγραφος κώδιξ ἐπιγραφόμενος «Τί ἐστὶν ἔργον τοῦ ἀρχοντος ἀπόκειται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν Κοζάνῃ Ἰδε Νέου Ἑλληνομνήμωνος Τόμ. Ε' σ. 327» καὶ ἡ Μητιώ Σκαελλάριος ἡ μεταφράσασα τὰς δύο κωμωδίας τοῦ Γολδόνη «Ἡ πατρικὴ ἀγάπη ἢ ἡ εὐγνώμων δούλη καὶ Ἡ πανουργὸς γῆρα . ἐκδοθεῖσας ἐν Βιέννῃ τῷ 1818 **Α. Παπαδοπούλου Βρειοῦ** Τόμ. Β' σ. 201 ἀρ. 642». Τὸ βιβλίον τοῦτο κατὰ σημείωμα τοῦ μακαρίτου πατρὸς μου σύγκειται ἐκ σελ. 220.

Εὐχῆς ἔργον εἶνε, ὅπως τις τῶν λογίων τῆς ἀπαλευθερωθείσης Κοζάνης ἐξετάσῃ ἀκριθέστερον τὰ κατὰ τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τοῦ ἐν ἡμέραις πικρᾶς δουλείας ὑπὲρ τῆς παιδείας τοῦ γένους μοχθήσαντος συμπολίτου ἱατροφιλοσόφου.

— **Δημήτριος Πλατυγένης.** Κατ' ἀπόφασιν τῆς ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου, ληφθεῖσαν τὸ πανεπιστημιακὸν ἔτος 1911-1912, ἐστάλη, πρὸ βραχέος χρόνου εἰς Τεργεσίτην ἐπιτόμβιος ἀναμνηστικὴ πλάξ, καὶ ἐτοποθετήθη, προσεχόντως κατ' Ἀγούστιον ἐ. ε. τῆ φροντίδι τῆς αὐτόθι Κοινότητος ἐν τῷ Κοιμητηρίῳ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων πρὸ τοῦ μνημείου τοῦ ἐκ τῶν μεγίστων εὐεργετῶν τοῦ Πανεπιστημίου Δημητρίου Πλατυγένους, θανόντος τῇ 1 Ἀυγούστου 1856. Ἰδε περὶ τῆς δωρεᾶς αὐτοῦ **Σπυρ. Π. Δάμπρου** Λόγος καὶ ἄρθρα. Ἐν Ἀθήναις 1911 σ. 216. Περί αὐτοῦ γράφει ὁ **Ἄν. Γούδας** Παράλληλος, ἐκδ. Ἐν

Ἀθήναις, 1870 Τόμ. Γ' σ. 109, ἐπόμενος τῷ Φιλίππῳ Ἰωάννου Ἄγγελος ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὸ μνημόσυνον τοῦ Δ. Πλατυγένους τῇ 1 Ἰουνίου 1858. Ἐν Ἀθήναις, 1858 σ. 16, ὅτι κατήγατο ἐκ Πορταριάς. Ἀλλὰ, καθ' ἃ μοι ἀνεκοίνωσεν ἐξ Ἀλμυροῦ πρὸ τινων ἐτῶν ὁ κ. Ν. Γιαννόπουλος, «ὁ Δ. Πλατυγένης κατήγατο ἐκ Γούρας, διότι καὶ ὁ πατήρ του ἐπωνυμῆται Ἰωάν. Γούρεωτης κατὰ τὸν Γούδαν, καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἦτο γνωστός ἐν Πορταριά. Τοῦτο ἀποδεικνύουσι καὶ αἱ ἐκ Γούρας ἐκκλησιαστικαὶ ἐπιγραφαὶ αἱ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ Ν. Γιαννοπούλου ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσῶ. Ἐπ. Ε', 1901, σ. 180. Φαίνεται δὲ, ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ Πλατυγένους ἤκμαζεν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, ἐν δὲ ταῖς ἐπιγραφαῖς Γούρας φέρονται οἱ Πλατυγέναι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος καὶ ἐξῆς μέχρι τέλους αὐτοῦ .

— **Ἰωάννα Ἀργυροπούλου ὁ Θεσσαλονίκης.** Εἰς τὰ περὶ τοῦ κλεινοῦ τούτου ἱεράρχου γραφέντα, περὶ οὗ ἴδε **Σ. Π. Λάμπρου** Ἀργυροπούλει. Ἐν Ἀθήναις, 1900 σ. 176 κ. ε., προστεθήτω καὶ τὸ ἐξῆς σημεῖωμα αὐτοῦ, δι' οὗ ἐδωρήσατο κώδικα ἐπὶ περὶ γκαμνητῆς γεγραμμένον περὶ τὸν ια'-ιδ' αἰῶνα καὶ περιέχοντα Ἐκλογὴν τῶν Εὐαγγελίων εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ ἱερὰν μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος τὴν ἐπονομαζομένην τοῦ Ἐσώπτερου, ἧς οἱ κώδικες ἀπόκεινται νῦν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς. Φέρει δ' ἐν τοῖς κώδιξι τῆς Ἁγίας Τριάδος τὸν ἀριθμὸν 3 κατὰ τὸν χειρόγραφον κατάλογον τὸν συνταχθέντα τῷ 1862 ὑπὸ Θεοδώρου Κυριακίου, ὃν εἶδον τῷ 1910 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῷ κ. Γρηγορίῳ Παπαμιχαήλ. Τὸ περὶ οὗ ἑ λόγος σημεῖωμα ἔχει ὡδε: *Ἡ παρούσα εὐαγγελικὴ αὐτῆ βιβλος ἀγιόρωται τῇ σεβασμιωτάτῃ καὶ βασιλικῇ μονῇ τῆς Ἁγίας Τριάδος τῇ ἐν τῇ νήσῳ Χάλκῃ παρὰ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κερσοῦ Ἰωάννα τοῦ Ἀργυροπούλου ψυχικῆς ἐνεκά σωτηρίας αὐτοῦ κατὰ τὸ Ζοη ἔτος καὶ σὺν ἄλλαις ἐταμιεύθη τῇ βιβλιοθήκῃ εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ ἐν μηνὶ Ἰεκεμβρίῳ (=1569), ὅτε ὁ παραγεώτατος καὶ οὐκομμενικὸς πατριάρχης τὴν πρὸς τὴν Ἀσίαν καὶ Πελοπόννησον διευτηρίβιον ὁδὸν καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ παρεγένετο. Ἦτο δὲ πατριάρχης ἐν 1569 ὁ πόλις Ἱεραρίης Β'.*